

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har den 16. september 2010 truffet vedtak i

Sak nr: 62/10 (arkivnr: 201000431-9)

Saken gjelder: Klage fra A på dommerfullmektig B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Ola Dahl
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg

Ola Dahl møtte som varamedlem for Randi Grøndalen, som hadde forfall.

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med beslutninger fattet av retten i forbindelse med skifte i dødsbo.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Innledning:

A har ved brev av 2. juni 2010, inngitt klage på dommerfullmektig B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt dommerfullmektig B som ved brev av 2. juli 2010 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved brev av 17. juni 2010. Konstituert sorenskriver C ved X Tingrett er orientert om klagen og har den 2. juli 2010 avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Klager A er part i et offentlig dødsboskifte som ble åpnet 9. juli 2009 ved X tingrett. Skiftesamling i boet ble avholdt etter begjæring fra bobestyrer den 10. september 2009. Bobestyrer har innsendt innberetning med utlodningsforslag og salærkrav hvor fristen for å komme med innsigelser var 15. juni 2010. Retten opplyser at de ikke har mottatt noe krav om skiftetvist eller innsigelser mot bobestyrers salærkrav.

Klager – A – hevder at arvingene er fratatt muligheten til å få en enklere og billigere løsning på arveoppgjøret ved at dommerfullmektig B ikke har skjøttet saken på en god måte. Arvingene ble ikke gitt muligheten til å avholde et saksforberedende møte ved innledningen av det offentlige skiftet, til tross for at klager på telefon fra tingrettens administrasjon hadde fått opplyst at saksforberedende møte kunne være aktuelt i denne saken. Det var fra arvingenes side fremsatt ønske om et slikt møte. Det klages videre på at dommerfullmektig B i skiftesamling i september 2009 skal ha uttalt at saksforberedende møte ikke blir praktisert ved X tingrett, noe klager mener må være en usannhet fra dommerfullmektigens side. Det hevdes videre at rettens og bobestyrers håndtering av skiftesaken har påført boet unødige utgifter.

Klager viser til at klagen ikke kunne vært reist før ved mottakelse av tingrettens brev av 3. mai 2010, da han i løpet av perioden september 2009 til mai 2010 ikke har fått svar på sine henvendelser vedrørende forberedende rettsmøte fra tingretten.

Innklagede – dommerfullmektig B – viser til at offentlig skifte ble åpnet som en formløs beslutning av en konsulent ved X tingrett på bakgrunn av begjæring fra en arving av 15. juni 2010. Forut for åpning av skiftet vurderte konsulentens hvorvidt det var hensiktsmessig med forberedende rettsmøte, og konkluderte på bakgrunn av opplysninger i saken med at dette ikke var hensiktsmessig. Det blir videre vist til at saksforberedende møte ikke er noe arvingene har krav på, men er noe som gjennomføres dersom det anses formålstjenlig.

Domstolleder – konstituert sorenskriver C – uttaler at hans oppfatning er at arbeidet med boet har vært håndtert av bobestyrer og dommerfullmektig B på en utmerket måte.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for behandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klagen gjelder i hovedsak tingrettens behandling av arvingenes krav om saksforberedende møte, herunder manglende besvarelse på arvingenes henvendelser vedrørende dette spørsmål.

Tilsynsutvalget vil anta at det er praksis ved mange norske domstoler i dag at arvingene gis tilbud om et forberedende rettsmøte når det begjæres offentlig skifte. Dette er et rettsmøte som normalt avholdes kort tid etter begjæringen, og som tar sikte på å skaffe til veie en grunnleggende oversikt over boets arvinger, aktiva og passiva, samt kartlegging av eventuelle tvister i boet.

I forslag til ny skiftelovgivning NOU 2007:16 går man inn for å lovfeste forberedende rettsmøter, og at dette som hovedregel skal gjennomføres. Dette er normalt til partenes fordel, dels fordi det er betydelig raskere enn full offentlig skiftebehandling, og dels fordi det er langt billigere.

Tilsynsutvalget har ikke kompetanse til å overprøve domstolenes rettslige og faktiske vurderinger i konkrete saker, herunder at det ikke skal avholdes saksforberedende møte. Beslutningen om at det ikke skal avholdes saksforberedende møte i skiftesaker kan riktignok ikke angripes ved anke. Det fremgår imidlertid av lovforarbeidene til lov om endringer i domstoloven m.m at Tilsynsutvalget heller ikke i disse tilfellene skal kunne overprøve selve avgjørelsen, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) s. 175 og NOU 1999:19 s. 327 - 328. Når det i rettspleielovgivningen ikke er gitt anledning til overprøving av slike avgjørelser, skal det heller ikke være adgang til en indirekte overprøving gjennom klage- og disiplinærordningen.

For øvrig vises også til at lovens klagefrist på tre måneder er utløpt, jf. domstoloven § 237 fjerde ledd.

Utvalget vil videre bemerke at misnøye med bobestyrers arbeid, herunder misnøye med rettens oppfølging og kontroll av bobestyrers arbeid, er forhold som kan danne grunnlag for anke over saksbehandlingsfeil. Også denne delen av klagen blir etter dette å avvise fra behandling.

I klagen anføres at dommerfullmektig B bevisst har unnlatt å besvare spørsmål vedrørende saksforberedende møte i rettsbok etter skiftesamling og for øvrig i korrespondanse med klager. Dommerfullmektig Bs standpunkt og redegjørelse om dette tema ble etter klagers oppfatning først klargjort ved rettens brev av 3. mai 2010. Dommerfullmektig B har ikke kommentert denne anførselen fra klager.

Utvalget bemerker at det følger av god saksbehandlingsskikk at henvendelser stilet til domstolen skal besvares. Ut fra fremlagt dokumentasjon i saken kan utvalget ikke se at tingretten har unnlatt å besvare henvendelser fra klager.

Ved skiftesamlingen i september 2009 må det ha blitt klart for klager at retten hadde tatt en endelig beslutning om at det ikke skulle gjennomføres noe saksforberedende møte i det offentlige skiftet. Ut fra det behov arvingene deretter har hatt for å få en nærmere redegjørelse for rettens standpunkt, er det beklagelig at retten først begrunner beslutningen ytterligere i brev 3. mai 2010. At klager ikke har fått det svaret han ønsket, eller at tingretten ikke har funnet det hensiktsmessig å besvare spørsmål vedrørende saksforberedende møte på et tidligere tidspunkt, er etter utvalgets mening ikke et så alvorlig forhold at det kan sies å være i strid med god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med beslutninger fattet av retten i forbindelse med skifte i dødsbo.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.